

Behandelen van blaascontroleproblemen

Met neuromodulatie

Naar het ziekenhuis? Lees eerst de informatie op www.asz.nl/brmo.

informatie

Leest u deze folder thuis helemaal door. Ook uw afspraken staan in de folder.

U heeft uw **eerste afspraak** bij de urologisch verpleegkundige op:

_____ dag _____ om _____ uur.

U meldt zich op de polikliniek Urologie,

- Locatie Dordwijk
- Locatie Zwijndrecht

U heeft een afspraak voor de eerste operatie, waarbij de geleidingsdraad geplaatst wordt

Op: _____ dag _____ om _____ uur.

U meldt zich op de **afdeling Dagbehandeling** van locatie Dordwijk.

U heeft een **controleafspraak na de eerste operatie** bij de urologisch verpleegkundige op:

_____ dag _____ om _____ uur.

U meldt zich op de polikliniek Urologie,

- Locatie Dordwijk
- Locatie Zwijndrecht

U heeft een afspraak voor de tweede operatie waarbij

- De inwendige neurostimulator geplaatst wordt**
- De geleidingsdraad verwijderd wordt**

Op: _____ dag _____ om _____ uur.

U meldt zich op de **afdeling Dagbehandeling** van locatie Dordwijk.

U heeft een **controleafspraak na de tweede operatie** bij de urologisch verpleegkundige op:

_____ dag _____ om _____ uur.

U meldt zich op de polikliniek Urologie,

- Locatie Dordwijk
- Locatie Zwijndrecht

Inleiding

Uw uroloog heeft met u besproken dat uw blaascontroleproblemen behandeld kunnen worden met neuromodulatie. In deze folder leest u meer over deze behandeling. Achterin deze folder is een verklarende woordenlijst opgenomen.

De urologisch verpleegkundige

Tijdens het gehele traject van de neuromodulatie is de urologisch verpleegkundige uw vaste aanspreekpunt. U kunt met al uw vragen bij haar terecht. Ook maakt zij al uw afspraken.

Bij uw eerste afspraak met de urologisch verpleegkundige krijgt u uitleg over de behandeling en bespreekt zij de vragen die u nog heeft. Uw behandeling bestaat uit twee delen:

- Eerste fase (testfase): tijdens een operatie wordt alleen een geleidingsdraad ingebracht en krijgt u een *uitwendige* neurostimulator.
- Tweede fase: de operatie waarbij de *inwendige* neurostimulator wordt geplaatst. Als de resultaten van de test uw klachten niet hebben verminderd, wordt tijdens deze operatie de geleidingsdraad verwijderd.

Wat zijn blaascontroleproblemen?

De zenuwen bij uw blaas en uw rug sturen signalen naar uw hersenen. Zo weet u wanneer u moet plassen. Als deze signalen niet goed worden gestuurd, kunt u last krijgen van verschillende problemen:

- **Ongewild urineverlies:** u kunt urine verliezen zodra u aandrang voelt om te plassen of u kunt telkens net te laat op het toilet komen.

U kunt ook urine verliezen zodra u iets drinkt, als u stromend water hoort of water aanraakt. Dit wordt aandrang-incontinentie genoemd.

- **Urineretentie:** u kunt niet plassen, niet goed uitplassen of voelt niet dat uw blaas vol zit. U heeft dan een katheter (dun slangetje) nodig om uw blaas te legen.
- **Overactieve blaas:** u heeft last van een overactieve blaas als u vaak een niet te beheersen aandrang heeft om te plassen en u meer dan acht keer per dag gaat plassen. Na het plassen heeft u het gevoel dat uw blaas nog niet helemaal leeg is.
- **Voortdurende aandrang om te plassen:** dag en nacht voelt u dat u moet plassen.

Wat is neuromodulatie?

Bij neuromodulatie worden lichte elektrische impulsen afgegeven aan de zenuwen in uw onderrug (net boven het stuitje). Deze zenuwen regelen onder andere de werking van uw blaas. De klachten die u heeft, komen doordat de zenuwen verstoorde signalen doorgeven aan uw hersenen. Bij neuromodulatie worden deze overstemd door 'goede' signalen. Daardoor krijgen uw hersenen weer de juiste signalen en krijgt u uw blaas weer (meer) onder controle. Een inwendige neurostimulator blijft de rest van uw leven zitten.

De neurostimulator (zie afbeelding 1) wordt onder uw huid ingebracht. De stimulator wordt bevestigd aan de geleidingsdraad (zie afbeelding 2). U bedient de neurostimulator met een afstandsbediening (zie afbeelding 3).

Afbeelding 1: De neurostimulator is ongeveer twee keer zo groot als een 2 euro munt.

Afbeelding 2: De elektrode geeft stroomstootjes af aan de zenuwen.

Afbeelding 3: De draadloze afstandsbediening neemt u altijd mee.

Vorbereiding

Let op: de voorbereidingen gelden zowel voor de eerste fase als tweede fase.

Pre-operatieve screening

U krijgt een afspraak voor een pre-operatieve screening. U leest meer over deze screening in de folder 'Anesthesie en pre-operatieve screening'. Deze krijgt u van de afdeling Patiëntenregistratie.

Tijdstip van de opname

Meestal wordt u op de dag van de operatie opgenomen. De dag voor de opname belt u tussen 15.00 -16.00 uur naar de afdeling Dagbehandeling. U hoort dan het tijdstip waarop u de volgende dag verwacht wordt. Als u op maandag wordt opgenomen, dan belt u op vrijdag.

Nuchter zijn

Voor deze operatie moet u nuchter zijn. De regels over nuchter zijn leest u in onze folder 'Anesthesie en pre-operatieve screening'.

Douchen en gebruik bodylotion

U kunt op de dag van de eerste fase nog douchen. U mag daarna geen bodylotion etc. gebruiken op uw rug en onderlichaam.

Medicijnen meenemen

U neemt alle medicijnen die u gebruikt, in originele verpakking, mee naar het ziekenhuis. U kunt ook uw medicijnlijst meenemen. Als u deze niet heeft, kunt u die bij uw apotheek opvragen.

Sieraden, make-up etc.

U mag op de dag van opname geen make-up, nagellak, kunstnagels, sieraden of piercings dragen. Tijdens de operatie mag u geen gebitsprothese, hoorapparaat, bril of lenzen dragen.

De dag van opname

Op de afgesproken tijd meldt u zich op de afdeling Dagbehandeling. De verpleegkundige stelt u nog een aantal vragen en bereidt u voor op de operatie. Een half uur voor de operatie krijgt u operatiekleding aan. De verpleegkundige brengt u daarna naar de operatiekamer.

Beleving

We proberen zo goed mogelijk aan te geven wat u kunt verwachten aan ongemak of pijn als u een behandeling krijgt. Toch beleeft ieder mens dat anders en op zijn eigen manier. Vertel het ons als u ergens tegenop ziet of ongerust bent, dan kunnen we daar nog extra rekening mee houden.

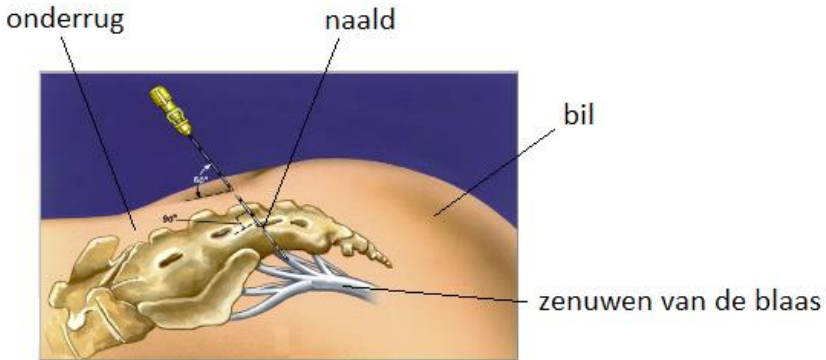

Eerste fase

De operatie vindt onder algehele narcose plaats. We sluiten u aan op de monitor en u krijgt een infuusnaaldje in uw arm. Via dit naaldje wordt vocht en antibiotica gegeven. Daarna krijgt u via hetzelfde naaldje de anesthesie, zoals eerder met u is afgesproken.

Om na te gaan of neuromodulatie bij u helpt, wordt tijdens de eerste operatie **alleen de geleidingsdraad** geplaatst. De geleidingsdraad wordt aangesloten op een *uitwendige* neurostimulator. De testfase duurt twee tot vier weken, afhankelijk van uw blaasprobleem.

Het plaatsen van de geleidingsdraad gebeurt op de operatiekamer. U ligt tijdens de operatie op uw buik. Om de geleidingsdraad te kunnen plaatsen, zoekt de uroloog eerst de juiste zenuw op met **een** naald (zie afbeelding 4).

Afbeelding 4: Met een naald wordt de juiste zenuw opgezocht.

Als de naald op de goede plaats zit, wordt de zenuw met lichte elektrische impulsen gestimuleerd. Daarna brengt de uroloog door de naald de geleidingsdraad in. Zit de geleidingsdraad op de juiste plaats, dan wordt de naald verwijderd.

De uroloog maakt een kleine snede in uw onderrug om de geleidingsdraad en de draad voor uitwendige stimulator aan elkaar te koppelen. Dit zal boven uw linker of rechter bil zijn.

Op deze plaats wordt na een positieve testfase ook de interne neurostimulator geplaatst. De geleidingsdraad komt door de huid van uw onderrug naar buiten en blijft daar tijdens de testfase zitten. De draad wordt op uw huid vastgeplakt, zodat hij niet kan verschuiven. De wondjes worden gehecht met oplosbare hechtingen en afgeplakt met een pleister.

De tijdelijke geleidingsdraad wordt vervolgens via een kabeltje op de uitwendige stimulator aangesloten (zie afbeelding 5). U draagt de uitwendige stimulator aan een riempje om uw lichaam.

Afbeelding 5: De uitwendige stimulator is ongeveer 3 bij 4 cm.

Na de operatie gaat u naar de uitslaapkamer (verkoeverkamer). Hier worden regelmatig bij u controles gedaan. Zodra de controles goed zijn, gaat u weer naar de dagbehandeling.

Na het plaatsen van de geleidingsdraad wordt aan het einde van de ochtend of begin van de middag de uitwendige neurostimulator door de urologische verpleegkundige aangezet.

Bij ontslag uit het ziekenhuis krijgt u een afspraak mee voor het spreekuur van de urologisch verpleegkundige. Ook krijgt u formulieren mee om opnieuw een plasdagboek bij te houden.

Instellen uitwendige neurostimulator

U kunt thuis met de draadloze afstandsbediening zelf de sterkte van de trillingen regelen. Voor het beste resultaat moet u de sterkte zo instellen, dat ze voor u niet hinderlijk of pijnlijk zijn.

Het gevoel van de trillingen kan in de loop van de dag wisselen. Dit betekent dat u de sterkte van de trillingen mogelijk moet aanpassen.

De stimulator moet **altijd aan staan**, dus ook 's nachts. Houd zelf goed in de gaten of u de trillingen blijft voelen in het gebied rond uw anus of geslachtsdelen. Als de trillingen verdwijnen, moet u controleren of de tijdelijke geleidingsdraad nog wel aan de stimulator vast zit. Zit de draad nog wel aan de stimulator vast, maar u voelt de trillingen minder of niet meer? Dan verhoogt u de stand.

U belt de urologisch verpleegkundige:

- Als u helemaal geen tintelingen meer voelt, terwijl u de stand wel heeft verhoogd.
- Als de pleisters van de geleidingsdraad loszitten.
- Als de draad niet meer verbonden is met de uitwendige stimulator.

Neem contact op met de uroloog (via de polikliniek Urologie) als u het gevoel heeft ziek te worden of als u koorts (boven de 38°C) krijgt.

Aandachtspunten

Als u van houding verandert, kan de plek van de tijdelijke geleidingsdraad ook wat veranderen. Hierdoor kan de stimulatie even kort toenemen. Hiervan kunt u schrikken.

Daarom mag u tijdens de testfase zelf geen voertuig besturen en geen grote machines etc. bedienen.

Om te voorkomen dat de tijdelijke geleidingsdraad verschuift, moet u voorzichtig zijn. U mag tijdens de testfase een aantal dingen **niet doen**, zoals:

- Optillen van kinderen of zware voorwerpen.
- Rekken, strekken en buigen.
- Zwaar huishoudelijk werk.
- Fietsen en sporten.
- Seksuele activiteiten hebben.
- Douchen en baden. Het insteekgaatje en het gebied rond de geleidingsdraad moet namelijk droog blijven. U kunt u uw onderlichaam wel met een washand wassen.

Tijdens de testfase houdt u een plasdagboek bij, zodat u weet hoe vaak en hoeveel u plast. De urologisch verpleegkundige vertelt u hoe u dit dagboek moet bijhouden.

Komt u tijdens de testfase bij een andere arts of hulpverlener? Vertel dan dat er een tijdelijke geleidingsdraad bij u is geplaatst.

Controle

Tijdens de controle bespreken we het resultaat van de testfase.

- Zijn de **resultaten goed**, dan blijft de geleidingsdraad zitten en wordt er tijdens de tweede operatie een *inwendige* neurostimulator geplaatst (zie afbeelding 1).
- Zijn de **resultaten niet goed**: dan wordt tijdens de tweede operatie de geleidingsdraad verwijderd. De behandeling stopt dan. U hoeft niet meer bij de urologisch verpleegkundige te komen. Voor het verwijderen van de definitieve geleidingsdraad is al een afspraak voor u gemaakt, samen met de eerste afspraak voor het plaatsen van de definitieve geleidingsdraad.

Tweede fase

De operatie vindt onder algehele narcose plaats. U wordt aangesloten op de monitor en krijgt een infuusnaaldje in uw arm. Via dit naaldje wordt vocht en antibiotica gegeven. Daarna krijgt u via hetzelfde naaldje de anesthesie, zoals eerder met u is afgesproken.

Na de operatie gaat u naar de uitslaapkamer (verkoeverkamer). Hier worden regelmatig bij u controles gedaan. Zodra de controles goed zijn, gaat u weer naar de dagbehandeling. Als u goed wakker bent komt de urologisch verpleegkundige de neurostimulator aanzetten. Zij geeft u ook uitleg over het gebruik van de afstandsbediening. U krijgt ook een dvd in bruikleen mee met een instructiefilmpje om thuis nog een keer rustig te kunnen bekijken.

Ook oefent u zelf met de afstandsbediening. Hiermee kunt u:

- Controleren of de stimulatie actief is (u voelt dan tintelingen).
- De neurostimulator aan- en uitzetten.
- De stimulatie verhogen of verlagen.

Nadat u weer heeft gegeten en geplast, mag u dezelfde dag weer naar huis. U krijgt een afspraak mee voor een controle. U krijgt ook een uitgebreide handleiding van de fabrikant mee, zodat u thuis nog eens rustig alle instructies die de urologisch verpleegkundige u heeft gegeven, kunt nalezen.

Als u bij het doorlezen thuis nog vragen heeft, kunt u deze achterin deze folder op schrijven. Dan kunt u ze bij uw eerstvolgende afspraak aan de urologisch verpleegkundige stellen.

Controle

Een aantal weken na de operatie komt u voor controle bij de urologisch verpleegkundige. De verpleegkundige neemt dan nogmaals alle informatie met u door over het gebruik van de neurostimulator. We raden u aan om dan een familielid of naaste mee te nemen. Twee mensen horen en onthouden tenslotte meer dan één. En u krijgt tijdens de controle best veel informatie en instructies.

Aandachtspunten

De eerste 24 uur

U moet de operatiewondjes de eerste 24 uur droog houden. Daarna mag u wel douchen. De wondjes mogen absoluut niet weken, omdat dan de kans bestaat op een infectie. Dit betekent dat u pas in bad mag en mag zwemmen als de wondjes helemaal genezen zijn. De hechtingen zijn oplosbaar.

De eerste zes weken

De nieuw geplaatste inwendige geleidingsdraad en neurostimulator hebben tijd nodig om zich in te kapselen. Het is daarom belangrijk dat u het de eerste zes weken, vanaf de eerste fase **rustig aan** doet. Anders bestaat de kans dat de geleidingsdraad los raakt of verschuift of dat de elektrode beschadigt. Als dit gebeurt, kunt u een plotselinge toename van de stimulatie voelen.

U mag deze periode geen bewegingen maken zoals het optillen van kinderen en zware voorwerpen, rekken, strekken, springen, buigen en geen zwaar huishoudelijk werk doen. Ook mag u niet fietsen, sporten, autorijden en geen seksuele activiteiten hebben.

De rest van uw leven

U mag sporten. Duiken mag tot een diepte van 10 meter. Bij gebruik van een decompressietank mag de druk niet hoger zijn dan 202,65 kPa (2,0 ATA).

Huishoudelijke apparaten hebben meestal geen invloed op de neurostimulatie. Twijfelt u? Bespreek dit dan met de urologisch verpleegkundige. Ook kunt u de handleiding van de fabrikant lezen.

Toekomstige behandelingen of onderzoeken

Vertel altijd dat u een inwendige neurostimulator heeft. Sommige onderzoeken of behandelingen kunnen de neuromodulatie beïnvloeden zoals:

- Hartdefibrillatoren.
- Behandeling van nierstenen met lithotripsie.
- MRI-onderzoek.
- Bestraling (radiotherapie).
- Radiofrequentie/microgolf ablatie
- Echografie.
- Scanapparatuur.

Bij sommige onderzoeken of behandelingen moet u de neurostimulator tijdelijk uitzetten. Zo kunnen de impulsen van uw neurostimulator het signaal van de onderzoeksapparatuur niet verstoren. Bijvoorbeeld bij:

- Het maken van een hartfilmpje (ECG).
- Het maken van een EEG.
- Ook bij uw tandarts moet de neurostimulator worden uitgezet.

Gebruik van diathermie

Tijdens onderzoeken of behandelingen mag nooit diathermie worden gebruikt. Diathermie is een methode waarbij met hitte bijvoorbeeld bloedvaatjes kunnen worden dichtgeschroeid.

Diefstal-detectoren en beveiligingsapparatuur

Diefstal-detectoren in winkels en banken kunnen uw neurostimulator aan- of uitzetten. Dit heeft echter *geen invloed* op de instelling van uw stimulator.

Met uw afstandsbediening kunt u de neurostimulator weer op de vorige stand instellen. Het alarm van de poortjes zal niet af gaan.

Beveiligingspoortjes op vliegvelden werken anders dan de diefstal detectoren. Op vliegvelden zijn het metaaldetectie-poortjes! Hier mag u **absoluut niet doorheen!**

U krijgt van de urologisch verpleegkundige een bewijs dat u een neurostimulator heeft: de InterStim-Identificatiekaart. U kunt dit bewijs laten zien aan de beveiliging en zeggen dat u op het vliegveld niet door de poortjes mag.

Zwangerschap

Het is niet bekend of deze behandeling veilig is tijdens een zwangerschap. Als u denkt dat u zwanger bent, schakelt u de neurostimulator uit en belt u voor overleg met uw uroloog.

Verder nog

Als twee mensen met een neurostimulator bij elkaar zijn, kunnen ze elkaars neurostimulator niet beïnvloeden.

Mogelijke complicaties

Zoals bij iedere operatie bestaat er een kleine kans op een infectie. Krijgt u na het plaatsen van de inwendige neurostimulator last van:

- Koorts (boven de 38°C)?
- Wondjes die rood en warm worden?

Dan belt u van maandag tot en met vrijdag tussen 08.00 - 16.30 uur **direct** naar de urologisch verpleegkundige of de polikliniek Urologie, locatie Zwijndrecht.

's Avonds en in het weekend belt u naar de afdeling Spoedeisende Hulp.

Tot slot

In deze folder hebben wij u een algemeen beeld gegeven over de behandeling en het verloop van de opname.

Heeft u na het lezen van de folder nog vragen? Bel dan gerust naar de polikliniek Urologie, tel. (078) 653 32 80 voor een afspraak met de urologisch verpleegkundige. De polikliniek is bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 08.00 - 16.30 uur.

Ook voor het maken en/of verzetten van uw afspraken belt u naar dit nummer.

's Avonds en in het weekend kunt u bij problemen of twijfel over de neuro-stimulator, de stimulator uitzetten en de eerst volgende werkdag contact opnemen met de urologisch verpleegkundige.

Bij acute problemen, zoals koorts en infecties, belt u naar:

- Polikliniek Urologie, tel. (078) 652 32 80: van maandag tot en met vrijdag tussen 08.00 - 16.30 uur
- Afdeling Spoedeisende Hulp, locatie Dordwijk, tel. (078) 652 32 10: 's avonds en in het weekend

Geef hier uw mening over deze folder: www.asz.nl/foldertest/

Alle illustraties in deze folder zijn overgenomen met toestemming van Medtronic, Inc, een dochteronderneming van Medtronic plc.

Verklarende woordenlijst

Urineretentie

Retentie wil zeggen vasthouden. Hier is sprake van als u niet kunt plassen, niet goed kunt uitplassen of niet voelt dat uw blaas vol is.

Neuromodulatie

Het woord modulatie betekent veranderen, neuro betekent zenuwen. Neuromodulatie is dus het veranderen van zenuwen, in dit geval het stimuleren van de zenuwen met elektrische impulsen.

Plasdagboek

In een plasdagboek wordt bijgehouden hoe vaak en hoeveel u per dag plast. Het wordt ook wel mictiedagboek genoemd. Mictie betekent 'lozen van urine'.

Lithotrypsie

Het vergruizen en verwijderen van één of meerdere stenen in bijvoorbeeld de nieren.

Ablatie

Het wegbranden van cellen in de hartwand om een afwijking in het prikkelgeleidingssysteem te behandelen bij hartritmestoornissen.

Albert Schweitzer ziekenhuis
oktober 2020
pavo 1059